

ÖSSZESÍTÉS - ELEMZÉS

A KÖSZOE által a home office oktatás tapasztalatairól készített felmérésről

A Köznevelési Szakértők Országos Egyesülete felmérte, összegyűjtötte, a távoktatás feltételrendszerének tapasztalatait. Az információszerzésnek nem volt célja a tantermen kívüli oktatás módszertani kérdéseit vizsgálni. A kérdőív kitöltését az intézményvezetőktől kértük.

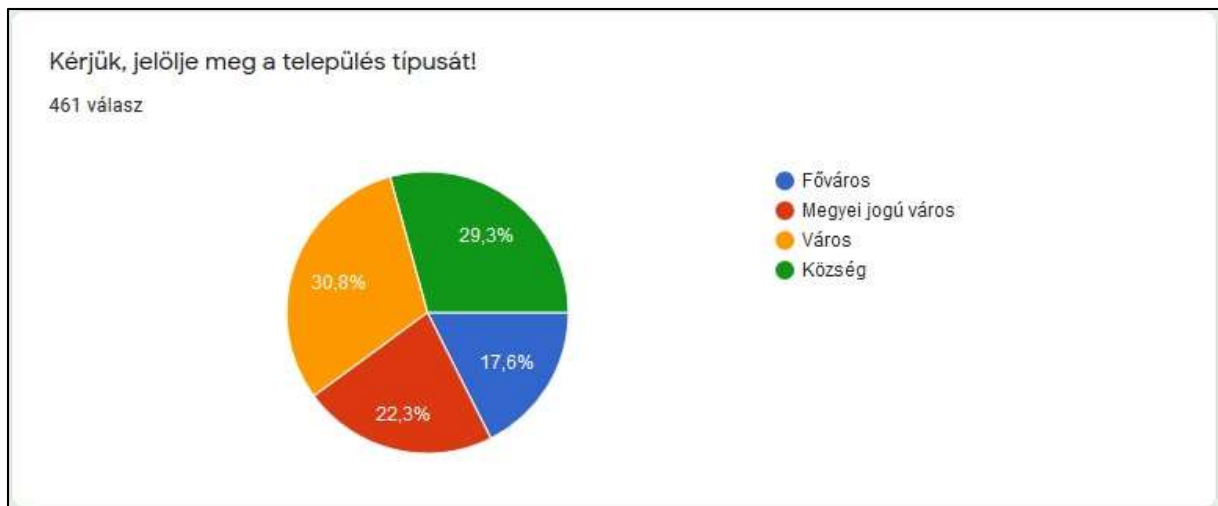
Szeretnénk a tapasztalatokat eljuttatni az oktatásirányításban döntéshozók számára is. Egyrészt azért, hogy ha ismételten szükség lenne a távoktatásra, célzottan lehessen segítséget kérni és kapni, másrészt – az eddigi információk ezt mutatják – a tavasszal „kényszerből” megtanultakat, a legtöbb intézményben tovább szeretnék alkalmazni, fejleszteni, a jó gyakorlatokat felhasználni így a kényszerhelyzetten kívül is szükség lehet egy jól használható eszköztárak, szoftverek stb. kiépítésére.

A KÖSZOE által összeállított, a 2020-as tanév tavaszi dekádjában, a koronavírus okozta tantermen kívüli digitális oktatás tapasztalataira alapozott kérdőívet 461 intézményvezető töltötte ki.

Földrajzi elhelyezkedés szerint, Magyarország 19 megyéjéből és Budapestről kaptuk a válaszokat. A kérdőíveket a következő eloszlásban töltötték ki:

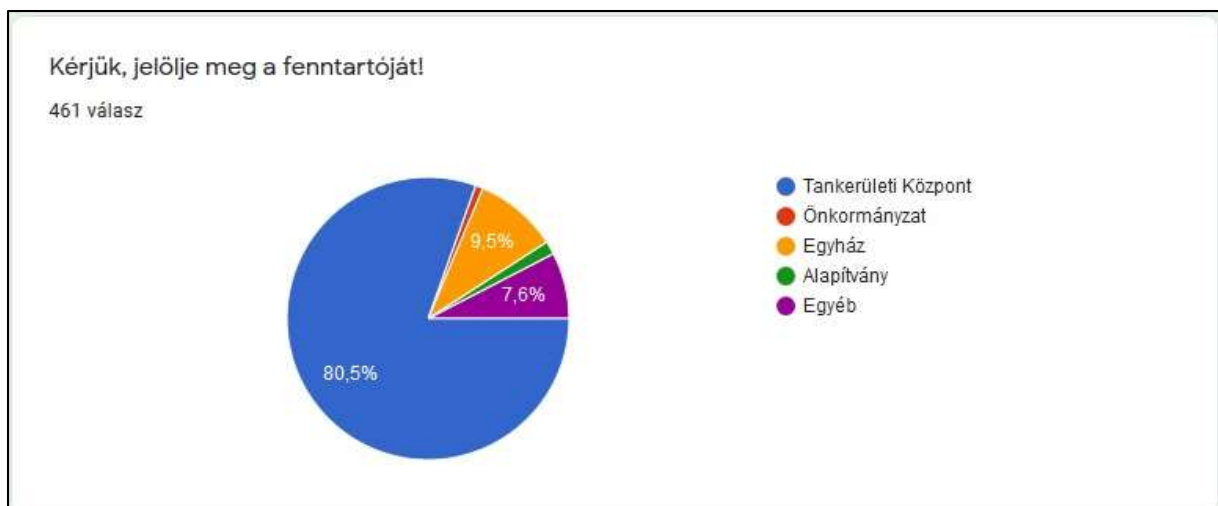
- Budapestről 79 válasz (17,1%),
- Pest megye 47 válasz (10,2%),
- Somogy megye 32 válasz (6,9%),
- Fejér megye 30 válasz (6,5%) követi.
- A többi megyében többé-kevésbé azonos százalékkal, illetve számmal töltötték ki a kérdőíveket.

A települések tekintetében, jellemzően a nagyobb településeken működő intézményekből válaszoltak többen a kérdésekre (70,7%), de nem elhanyagolható a válaszadók községekből érkező, megközelítőleg 30 %-a sem. Leírható továbbá az is hogy valamennyi település típusból, megközelítőleg azonos arányban érkeztek válaszok.

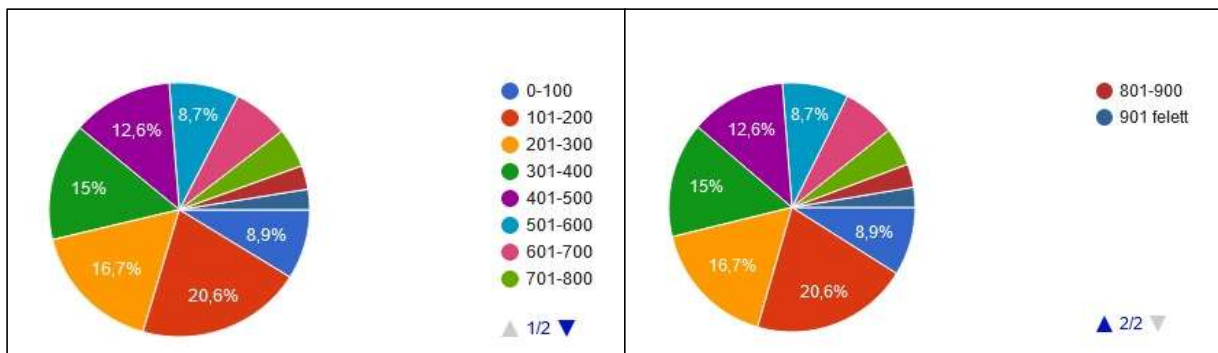

Fentiek alapján elmondható, hogy a kérdőív, országos lefedettséggel állapít meg a digitális oktatásra utaló véleményeket, körülményeket.

A fenntartó típusára történő kérdés alapján, a legtöbb válaszadó 80,5 %, tankerület által működtetett intézményben dolgozik, míg összeségében 19,5 %, a válaszadóknak egyéb fenntartó által működtetett intézményben. A válaszadók döntő többsége általános iskolai igazgató.

Az intézmények férőhelyeit illetően a válaszadók intézményeinek létszámát tekintve, 46,2 % 300, illetve 300 fő alatti intézményben dolgozik, míg a többi intézménynél 53,8 %-nál 301 és 1000 fő közötti tanulólétszám a jellemző.

A távoktatáshoz felhasznált programok tekintetében a legtöbben a Krétát használták (352; 76,4%), ezt követi a Google Classroom (298; 64,6%), majd a Redmenta (251; 54,4%). Skype-t (187; 40,6%), Zoom-ot (167; 36,2%).

Az alkalmazott programok száma annyira széleskörű, hogy nehéz rendszert felállítani. A legtöbb iskola egyszerre több programot is használt.

Egyetlen programot mindössze 26 (5,64%) iskola alkalmazott, ebből

Kréta	8
Office 365	6
Google Classroom	5
„Egyéb”	3
Skype	2
Moodle	1
Redmenta	1

A többiek egyszerre több programmal dolgoztak. Ebből a legtöbbet (15 féle) egy Borsod-megye, megyei jogú városban található iskola:

Kréta, Google drive, Google Meet, Google Classroom, Skype, Zoom, Kahoot, Quizlet, Hashtag.school, Discord, Wordwall, Google Forms, Flippity, Padlet, Redmenta, Mozaweb

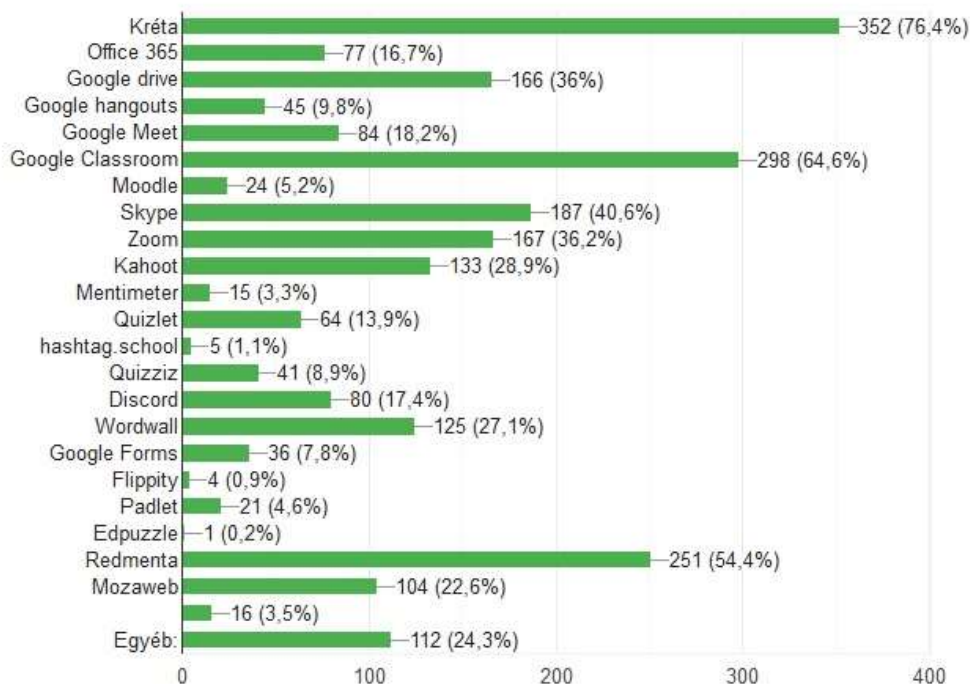
és egy Pest megyei iskola (11+1):

Kréta, Office 365, Google drive, Google hangouts, Google Classroom, Skype, Zoom, Kahoot, Hashtag.school, Discord, Redmenta, és megjelölték a „Nem alkalmaztunk programokat, hetente íméiben küldtük el a feladatokat” is, (tehát volt, aki nem használt programot) alkalmazott.

Egyszerre sok, 10-nél több programot összesen 45 iskola (9,76%) alkalmazott, a többiek (390; 84,6%) 2 és 10 közötti programokat használtak.

Kérjük, válassza ki, hogy a távoktatáshoz mely programokat alkalmazták! (több válasz is megjelölhető)

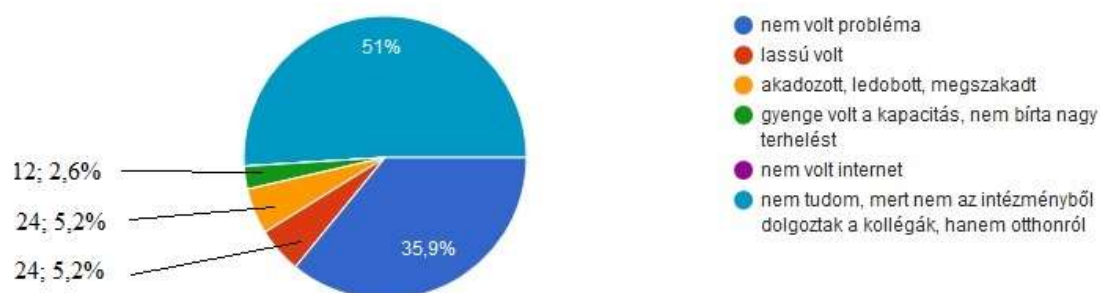
461 válasz

Az intézmények esetében az internet szolgáltatással kapcsolatos kérdésnél is mind a 461 válaszadó nyilatkozott, melynek eredménye:

Voltak-e problémák az intézményi internet szolgáltatással?

459 válasz

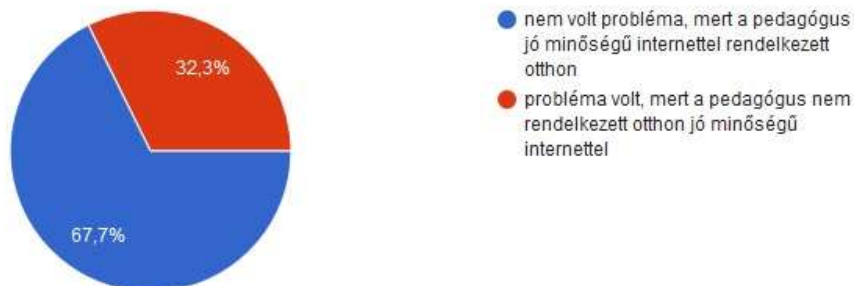

- A szolgáltatásról a válaszadók 51 %-a nem tudott információt adni, mivel a kollégák otthonról dolgoztak,
- 35,9 % szerint nem volt probléma az internet szolgáltatással.
- Összesen 13% (5,2+5,2+2,6) esetében valamilyen probléma volt az internet szolgáltatással. Nem szabad elmenni a fennmaradó 13 % mellett, mert fontos, hogy voltak olyan pedagógusok, akik munkájához nem volt megfelelő internet, a szolgáltatás lassú, akadozó, vagy gyenge volt.

Voltak-e problémák az internet szolgáltatással a pedagógusok távoktatásban végzett otthoni munkája során?

458 válasz

Ez szerint a válaszadók 67,7 %-ánál az internet szolgáltatás nem okozott problémát.

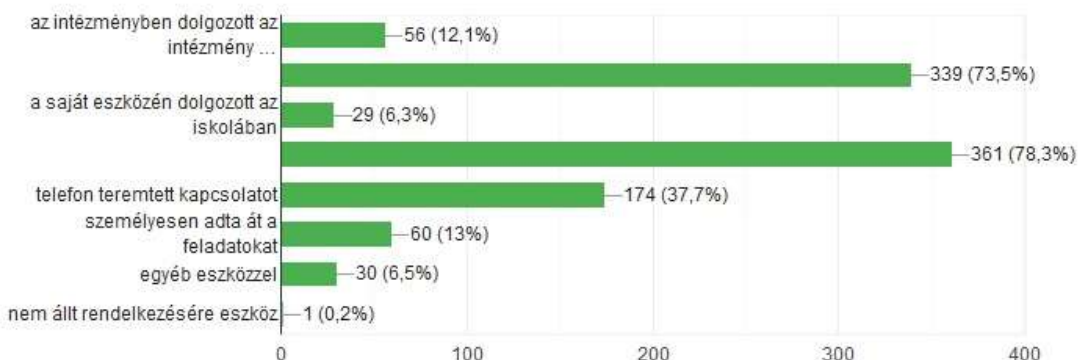
32,3%-nak azért voltak nehézségei, mert, az otthoni munkavégzés alkalmával a pedagógusok nem rendelkeztek jó minőségű internettel.

Felmértük az alkalmazott eszközöket is.

- 12,1%-a dolgozott az intézményben, az intézmény eszközével
- 73,5 % arról tájékoztatott, hogy az intézmény által biztosított eszközzel dolgozott otthon
- 78,3 %-a saját eszközt használt Otthon (*Az ellentmondás csak látszólagos, mert ennél a kérdéskörnél több megjelölhető válasz is volt*).
- 6,3% a saját eszközén dolgozott az iskolában

A pedagógusok milyen eszközről dolgoztak? (több válasz is megjelölhető)

461 válasz

- 37,7 % jelezte, hogy kollégái telefonnal (is) teremtettek kapcsolatot
- 13 % személyesen adta át a feladatait a tanulóknak
- 6,5 % egyéb eszközzel dolgozott
- 0,2% nem állt rendelkezésre eszköz

Tekintettel arra, hogy több eszközhasználatot is meg lehetett jelölni, két jelentős adat olvasható ki a válaszokból:

1. Jelentős az eszközhiány, a pedagógusok jelentős része saját eszközről dolgozik
2. A telefonos és az „egyéb eszköz”, valamint a „személyes átadás” nem minősül digitális távoktatásnak, ezek kényszerhelyzetek:
 - a. Vagy nem volt partner a tanuló/család
 - b. Vagy nem volt otthon eszköze a tanulónak és nem volt hajlandó az intézménybe bemenni
 - c. Vagy nem tudta kezelni az eszközt a pedagógus
 - d. Vagy nem tudta kezelni az eszközt a tanuló/szülő
 - e. Vagy nem volt eszköze a pedagógusnak
 - f. Vagy nem volt eszköze egyik félnek sem

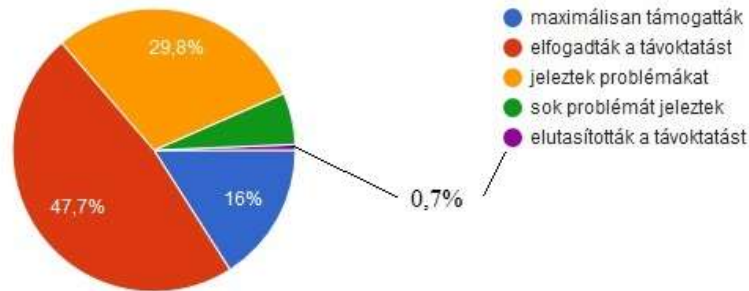
Az intézményvezetőknek 39,9% -a arról tájékoztatott, hogy a korszerűtlen eszközök problémát okoztak a tantermen kívüli oktatásban. Elgondolkodtató, a 39,9%, amely nem kevés.

A válaszadók közel felénél 47,7 %-nál a szülők elfogadták a rendkívüli helyzetben a digitális oktatás formáját, de csak **16 %-a** támogatta a szülők közül maximálisan ezt az oktatási megjelenést. 29,8 %jelzett problémát, 22,5 % pedig sok problémát jelzett, illetve ebből a 22,5 %ból **0,7 %** utasította el egyértelműen a tantermen kívüli oktatás formáját.

A szülők támogatták a pedagógusok munkáját?

457 válasz

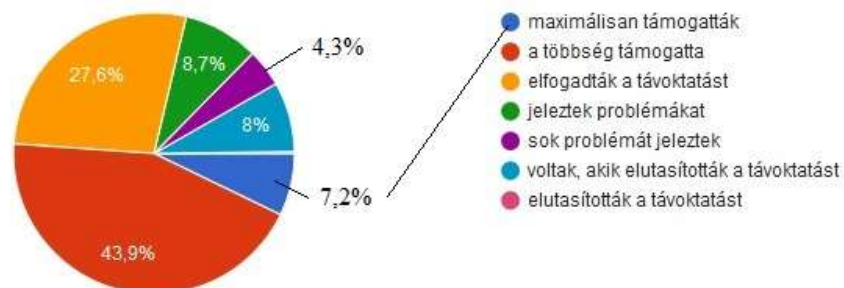

A tanulók hozzáállásáról a digitális oktatással kapcsolatban megtudhattuk a válaszokból, hogy a tanulókra kivetítve

- 7,2% esetben a tanulók maximálisan támogatták
- 43,9 % jelezte, hogy a tanulók többsége támogatta
- 27,6 % elfogadta
- 8,7 % problémákat jelzett
- 4,3% sok problémát jelzett
- 8% esetében voltak elutasító tanulók
- 0,3% elutasította

A tanulók támogatták a pedagógusok munkáját?

460 válasz

Ebből az együttműködő tanulók $7,2+43,9+27,6=78,7\%$ -t, a nem együttműködő tanulók $21,3\%$ -ot tettek ki. Tehát a tanulók jelentős része együttműködött. Fontos lenne azonban megvizsgálni a nem együttműködő tanulók körében (ezt a kört a jelenlegi felmérés nem érintette), mi volt az oka az együttműködés elmaradásának, milyen problémák akadályozták az együttműködést.

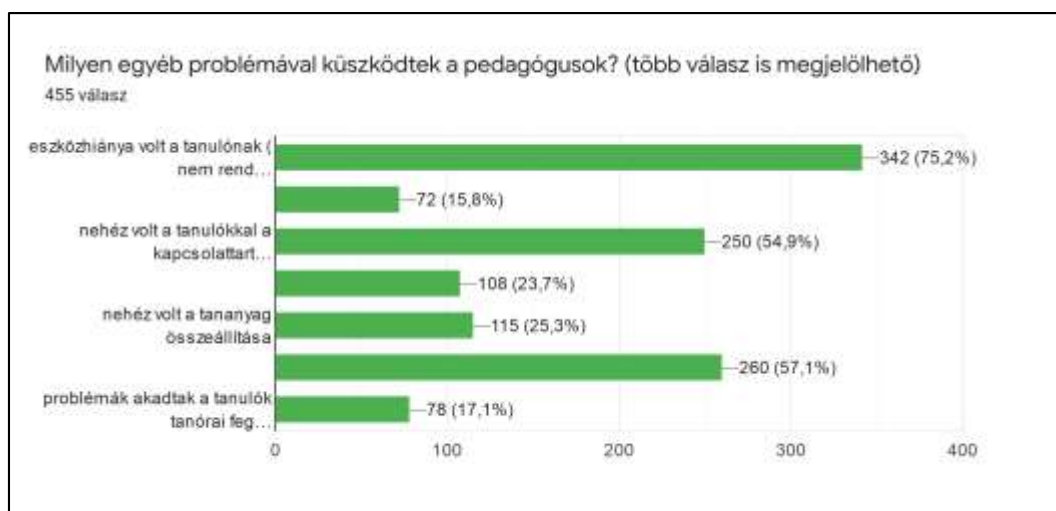
Ebből a 21,3% arányból viszont ki kell emelni azt a **0,3 %-ot**, akik elutasítják ezt az oktatási formát, még vészhelyzetben is.

(Ezt a kérdés esetleg érdemes lenne újabb kérdésekkel megközelíteni, hogy oka felismerhetővé váljon a további munka sikerességéhez.) Itt is, mint a szülők bevonódás mértékének és a tevékenység formájának kérdéskörében, át kell lépni a digitális oktatás módszertani kérdésére, ami a jelen felmérésünknek szintén nem volt témája.

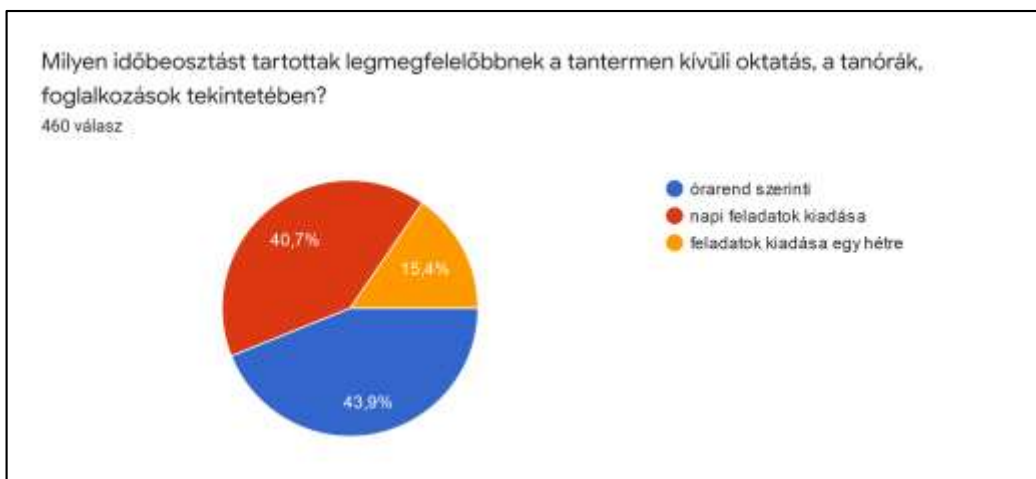
A pedagógusokat munkájuk végzésénél leinkább a pedagógus illetve tanulók eszköz hiány akadályozta 75,2 %. Illetve a kapcsolattartás nehézsége 54,9 %.

De az is kiderült, hogy nehézséget okozott a rendkívüli helyzetben a pedagógusok 25,3 %-nál a tananyag összeállítása is.

Nem szabad szemeltetni azonban a megváltozott körülmény miatti tanulói figyelem ébrentartásáról sem, ahol, 17,1 %-os volt a visszajelzés a tanulók tantermen kívüli órák alatti fegyelmi problémáiról.

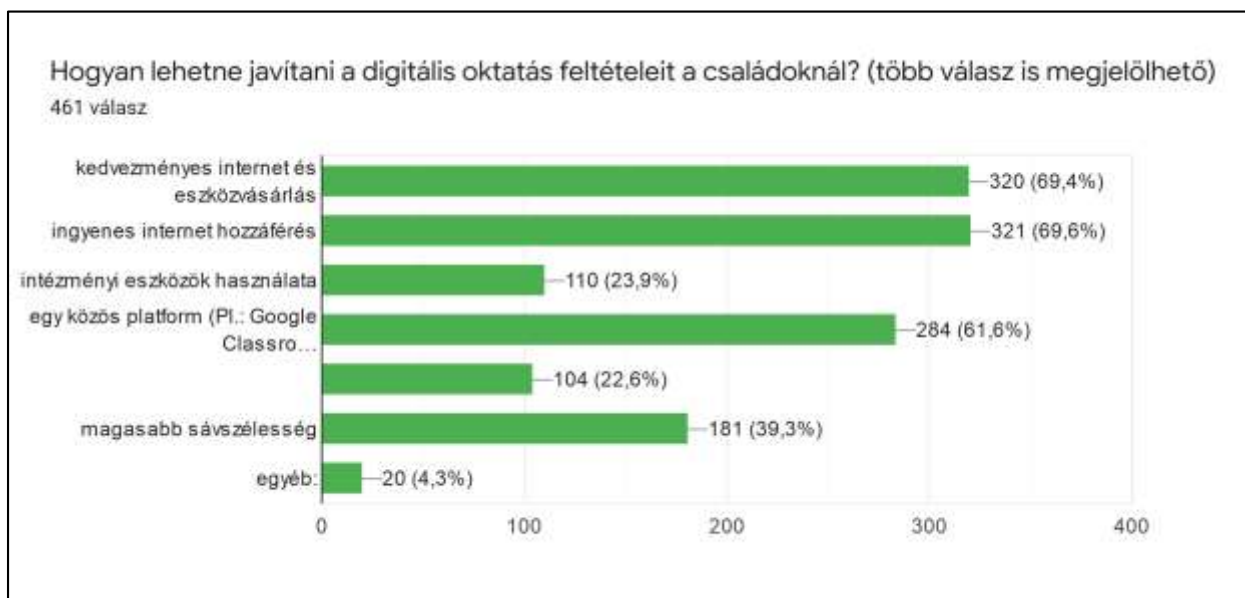

A tantermen kívüli digitális oktatásnál a kapcsolattartás kérdésnél megoszlanak a vélemények. Az intézmények 43,9 %-a tartja fontosnak a tantermen kívüli oktatás alkalmával is az órarend szerinti időbeosztást. 40,7 % a napi feladat kiadást tartja eredményesnek. Elgondolkodtató azonban, hogy a válaszadók 15,4 %-a az egy hétre közzétett feladat kiadást-végzést tartja célravezetőnek. Itt azt várhattuk volna, hogy az évfolyam emelkedéssel egyre ritkább találkozásokkal javasolják (már-már projekt feladatokban gondolkodnak), de nincs, ilyen tendencia teljesen vegyes javaslatok vannak az általános iskolában és a középfokon is (távoktatás módszertana).

A tantermen kívüli oktatás eredményességét a pedagógusok a családoknál, a digitális oktatás feltételeinek javításában látják.

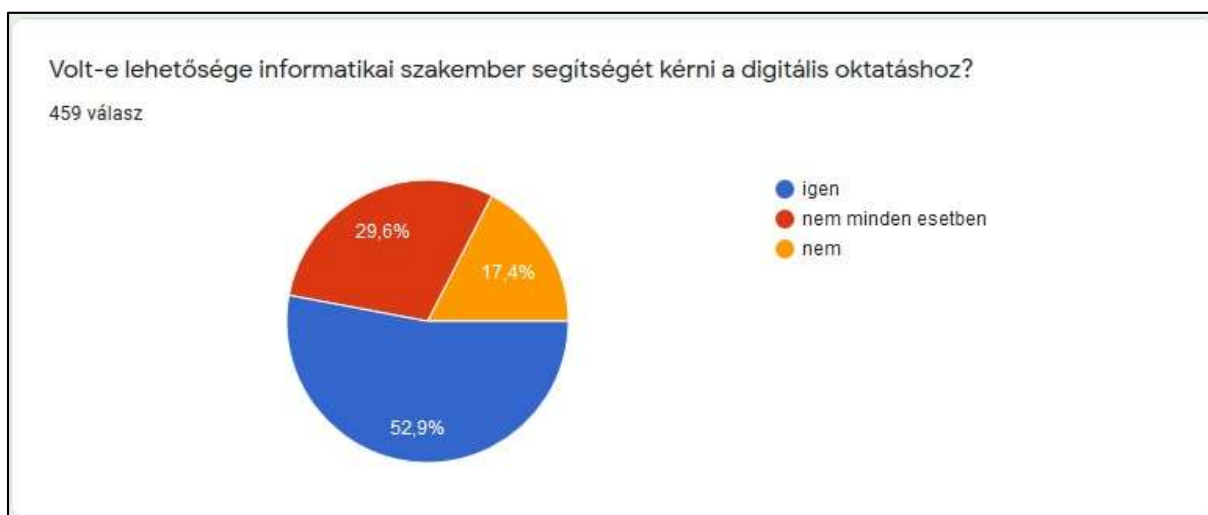
- Ingyenes, megfelelő internetes hozzáférés 69,6%
- Kedvezményes eszközvásárlás 69,4%
- Egy közös platform (oktatási program) 61,6%
- Magasabb sáv szélesség 39,3 %
- Intézményi eszközök használata 23,9%
- Kollaboratív feladatokhoz felület 22,6%

Nagyon hiányolták a válaszadók a közös platform kialakítását (61,6 %), és nem elhanyagolható (39,3 %) azoknak a száma, akik várják a magasabb sáv szélesség kiterjesztését.

Vegyes képet mutat az intézmények segítségigénye is. 52,9 %-a a válaszadóknak jelezte, hogy a digitális oktatás alkalmával tudtak informatikus szakemberhez fordulni segítségért

47,1 % pedig azt jelezte, hogy informatika támogatást nem minden esetben, illetve egyáltalán nem kaptak problémájuk esetén, ez a válaszadók közül, szinte minden második intézmény pedagógusait érintette. Fontos megjegyezni, hogy itt a szoftvereket ismerő szakember hiánya jelentkezett. Az iskolai rendszergazdák többnyire nem ismerik az oktatási szoftvereket (nem pedagógusok), s így nem volt személy, aki segíteni tudott volna a pedagógusoknak az alkalmazásban. Nem volt elérhető (telefonon sem) oktatási rendszerinformatikus.

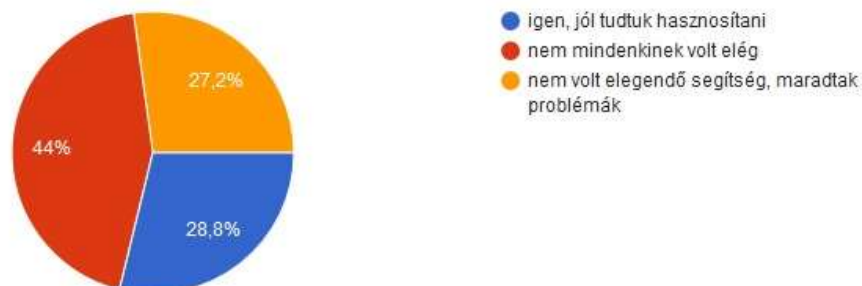

Az Oktatási Hivatal internetes tájékoztatását a KRÉTA rendszer bővítéséről és a tantermen kívüli oktatás lehetőségéről mindössze a válaszadók 28,8 %-a tudta jól hasznosítani. 44% azt jelezte, hogy a nevelőtestületben nem mindenkinek volt elegendő ez a tájékoztatás, és nem szabad szemet hunyni a felett sem, hogy 27,2 % számára nem volt ez a tájékoztatás elegendő, maradtak megoldatlan problémák. Ez közel az intézmények harmada. Mivel a KRÉTA tájékoztató részletes volt, a digitális távoktatás eredményességének érdekében érdemes lenne megvizsgálni, milyen akadályok akadtak ott, ahol nem volt elegendő ez a tájékoztató.

Az Oktatási Hivatal internetes tájékoztatót tartott a KRÉTA bővítéséről, és a digitális (tantermen kívüli) oktatáshoz alkalmazható lehetőségekről. Önök számára elegendő segítség volt ez a tájékoztató?

434 válasz

Elgondolkodtató továbbá az, az adat is, hogy a válaszadók **32,2 %** ítélte meg úgy, hogy **megfelelő segítséget kapott** az oktatáshoz választott **szoftver alkalmazásához**, illetve **23 %**, akinek **nem is volt szüksége a segítségre** (ez a pedagógusok **55,2%-a**). Velük szemben áll az a **44,8 %**, akik igényelték volna a segítséget, de nem minden esetben kapták ezt meg (30%), illetve aki úgy érzi nem kapott megfelelő segítséget a munkájához (14,8%), pedig szüksége lett volna rá.

Volt-e lehetősége szakember segítségét kérni a digitális (tantermen kívüli) oktatáshoz választott szoftver alkalmazásához, a szoftver nyújtotta lehetőségek megtanulásához?

456 válasz

A kérdőív végén, az egyéb tantermen kívüli oktatással kapcsolatban 308-an osztották meg egyéb véleményüket.

Legnagyobb részük megerősítette a kérdőív korábbi részében adott válaszaikat az **eszközellátással, a szélessávú internet kialakításával, valamint egy közös platform létrehozásával** kapcsolatban.

De több esetben jegyezték meg:

- a pedagógusok informatikai és a tantermen kívüli digitális oktatáshoz módszertani irányú gyakorlat-orientált továbbképzésének igényét
- a hozzáférhető igényes tanmenetek, a digitális tananyag kívánalmát
- a rendszernek megfelelő tankönyvek, segédeszközök hozzáférhetőségét
- a kidolgozott számon kérő rendszer, esetleg feladatbank kidolgozását
- a családok, különösen a nagycsaládosok, hátrányos helyzetűek eszköz ellátásának maximális segítségét
- a pedagógusok által tanított tantárgyaknak megfelelő eszköz ellátását

